

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

contradicerent, Cathedra Moſis deieſti ſunt, & Pontificem ipſe dominus egit, deinde Vicarium ſuum Petrum conſtituit, qui, Phariſeis & Scribis deinceps falſa docentibus, errores docere non potuit.

VERSUS 4.

*Alligant enim onera graua & im-
portabilia, & imponunt in hume-
ros hominum, digito autem ſuo no-
lunt ea mouere.*

QUESTIO I.

Quae onera imponebant Scribae?

§. 1. **G**raua ſagitta, & *δυσβάστατα*, portatu difficilia: quaeq; ipſi digito mouere nolunt, pro *κινῶν* Syrus habet, *דנקרין* denecrophun, quod eſt accedere, tangere. Turpe vero doctōribus erat, quod ipſi immunes opetum, alios laſſabant, labores vigendo, ſibi ſecuri omnia remittebant. cum non Dei cultus modo, ſed naturalis etiam poſceret aequitas, vt legem paterentur, quam ipſi tulerant. Duobus vero modis graua imponebant: nam legis antiquae omnes caerimonias rigidiffimè, inde ſanctitatis opinionem aucupantes, exigebant: Sabbathum v. g. ſuperſtitioſiſſimè colendum tradebant, non illo ſanari, non iuuari quenquam ferebant, cum iumenta tamen ipſi curarent. Phariſaici ſabbati obſeruatiōis documentum in Synefio legitur, qui Iudaeum in periculo remigare noluiſſe refert. Noua plurima addiderunt, ad irriſum vſq; gentilium, vt ſectos Herodis, vide Perſium Satyra 5.

H. rodus venire dies, vult ag. fenestrā

Disposita pinguem nebula n. vomuere lucerna.

Sabbatis etiam factum ab illis liquet, Seneca Episto-
95. *A cendere aliquem lucernam sabbatis prohibemus: quoniam nec lumine diuigent, & ne homines quidem delectantur fulgine.* Hæc Iudæi *κακοζυγία* domi uſurpabant, occasione ex templo, in quo perpetuus ignis alebatur accepta.

Nec hæc modo ad amuſſim exigebant, ſed fabulis, rationibus falſis ad obſeruatiōem legis perſuadendam abutebantur, cuius ſarinae pleni ſunt libri Thalmudici, nugamenta enim illa poſtmodum in imenſum aucta ſunt. Legem vero Dei illis additamenti ſædum in modum contaminabant, cuiusq; auctoritatem eleuabant. Sic intelligo Theophylacti, Haimonis, interpretationes. Eui enim legiſlator æterna Dei ſapientia fuit, & legis obligatio grauis, onus tamen illius Scribae interpretando aggrauabant, nec quam Dauid, aliiq; moderationem, admittebant.

Onus vero difficulter portabile traditionibus, & obſeruatiōibus nouis augebant, & miſeros iniuſto ſub falſe premebant. Nam ſi tantummodo lotiones corporum, vtreorum, calicum conſideremus, quantum moleſtiam adferebant? *Δευτερεῖος* igitur additæ veteri legi, pondus ingens adferebant, & humeros deprimebant.

§. 2. Omnino autem grauiorem oneris portationem magiſtrorum mollities faciebat, qui ne digito quidem ea, quæ præcipiebant, attingere conabantur: nec enim pietatem, niſi ſuauem & deliciolaſam ampleſcebantur, imò omnem abdicantes timorem Dei, auſterè conſcientiis dominabantur: ſimiles illis noui Euangelij miniſtris, quos Aretius Caluianus ait, *dissolutos, auaros, ebrios, adulteros, vanos*

esse, quos tamen audiendos in cathedra esse contendit. Quæ quidem in re fallit, & fallitur. Non enim in apostolicâ illi cathedrâ sedent, sed in sede pestilentia, quam non ordinariâ, vel extraordinariâ vocatione: sed profanâ curiositate, apostasiâ, hæreseon defensione conscendunt.

§. 3. Porro ligare idem eſſe, quod leges imponere ſatis conſtat: ideo enim culpantur, quod legibus ſuis, quos negligebant ipſi, populos onerarent. Concedunt hoc Sutilius, & Sibrandus, contra Bellarminum lib. 4. cap. 16. de Pontifice. Et Wittakerus, ligare ſignificat legem imponere, ſator. Fatetur etiam hoc à Chriſto in Phariſeis reprehendi. Et nos alio loco expoliuius.

VERSUS 5.

Omnia vero opera ſua faciunt vt rideantur ab hominibus: dilatant enim phylacteria ſua; & magnificant ſimbrias.

QUESTIO I.

Quomodo Phariſæos ſuperbia, & hypochriſis conuincit?

§. 1. **P**aradoxon videri poterat, quod omnis iuſtitia, ducibus & doctōribus legis Chriſti ſententiâ, detraheretur: orationes eorum longas videbant, & ſimbrias religionis indices, decimationes mentæ & ancti, ſimiliumq; rerum. At Chriſtus vt vno verbo improbis illis laruam detraheret, & nuda eorum vitia ſpectanda præberet, etiam bona illa, quæ populus mirabatur, ſpeciem duntaxat virtutis habere demonſtrat: omnia enim ſuperbiâ, vanitate, auaritiâ contaminata eſſe. Omnia enim non Dei cauſâ faciebant, ſed *τῆς τῆς θεῶν*, vt ſpectarentur ab hominibus: Boni enim haberi, mali eſſe pergebant, nec virtutem, ſed famam virtutis, & commodi ſpectabant, quorum theatrum homines erant, quibus placere percipiebant. Quod itaq; maximi faciebat populus, Chriſtus abominabile coram Deo eſſe demonſtrat.

§. 2. Dilatabant Phylacteria, & magnificant ſimbrias. Haſ diuinâ ferebant, vt Exod. 13. 16. vt legis diuinæ recordarentur. Sic Deus præcepit Deut. 6. 4. Num 15. 38. & 39. 40. item Deut. 22. 12.

Phylacteria laminulæ ſunt, ſeu bractæe, & interdum membranulæ, quas fronti, brachijs, manib. circumponebant, legis aliquam partem inſcribebant, vt religioſi obſeruatores legis viderentur. Fimbrias *μεγάρτα* Græci appellant, & quadam exemplaria addunt: *ἡν ἰσχυροὶ ἀνδρῶν*, veſtium eorum. Haſ amplioris faciebant hypochriſis, vt conſpectiores eſſent, atq; adeo etiam, vt in Phylacterijs plura legis mandata inſcribere poſſent. Fimbria Num. 15. dicitur *זיזית* zizith. Epiphani. hæc. 15. Phylacteria è purpurâ eſſe exiſtimat. Toſtatus Phylacteria appellat, & deducit à Phylaxe, & Thora, hoc eſt, lege cuſtodientiâ, quaſi vero è Græcâ & Hebræâ voce amphibia dicto conſtet.

De Phylacterijs vide Chryſoſtomum hoc loco. *Quoniam ſunt hæc phylacteria & ſimbria: quoniam facili è beneſiciorum Dei obliuiſcebantur. idcirco Deus ſigna ſua in libellis breuiſſimè conſcribi & manib. eorum appendi inſiſt. vnde dicitur eſt. nec remoueantur ab oculis tuis. Hæc phylacteria, id eſt, conſeruatoria, vocantur, ſicut multa multorum modis ſciant enangeliæ ex: ollo dependere: & vt aliud de in memoriâ reducantur, quod*

Legem contemptibilem faciebant.

Mollities ſcribarum.